

POSTANOWIENIE

Dnia 7 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący)

SSN Gerard Bieniek

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Z. W.

przeciwko K. R.

o uznanie za bezskuteczną umowę sprzedaży,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 7 maja 2008 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Okręgowego w G. z dnia 10 grudnia 2007 r., sygn. akt V Ca (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 10 grudnia 2007 r. Sąd Okręgowy w G. odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 22 czerwca 2007 r., uznając ją za niedopuszczalną z tej przyczyny, że prawidłowo oznaczona wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych (art. 398⁶ § 2 w związku z art. 398² § 1 k.p.c.). Stwierdził, że powódka, dla ochrony wiarygodności w kwocie 25 410 zł z odsetkami przysługującej jej wobec H. C., domagała się uznania za bezskuteczną umowy sprzedaży udziału w nieruchomości, zawartej dnia 11 kwietnia 2005 r. przez H. C. z pozwaną K. R. W pozwie oznaczyła wartość przedmiotu sporu kwotą 25 410 zł, a

wezwana przez Sąd pierwszej instancji do wskazania wartości przedmiotu sprzedaży podała kwotę 55 000 zł.

Zdaniem Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji wyszedł z błędnego założenia, przyjmując, że wartością przedmiotu sporu jest wartość przedmiotu sprzedaży, prawidłowo bowiem wartość tę określa kwota odpowiadająca wysokości wierzytelności, której ochronie ma służyć wyrok uwzględniający powództwo. W toku postępowania powódka nie twierdziła, by chodziło jej o ochronę wierzytelności w kwocie wyższej niż 25 410 zł, nie doliczyła odsetek do należności głównej ani nie przedstawiła ich wysokości w konkretnej kwocie. W tej sytuacji trzeba przyjąć, że odsetki nie straciły charakteru należności ubocznych, do których ma zastosowanie art. 20 k.p.c. W skardze kasacyjnej powódka oznaczyła wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą 55 000 zł, po czym w piśmie z dnia 28 listopada 2007 r. skorygowała tę wartość, twierdząc, że odpowiada ona wartości wierzytelności wraz z odsetkami i wynosi 52 607,92 zł. Określenie wartości przedmiotu zaskarżenia według sumy wierzytelności i wyliczonych kwotowo odsetek oznaczałoby – skonstatował Sąd Okręgowy – uzyskanie możliwości kontroli kasacyjnej w sprawie, w której skarga kasacyjna nie przysługuje.

W zażaleniu powódka postawiła zarzut obrazy art. 20 k.p.c. przez jego niewłaściwe zastosowanie, podnosząc, że w odniesieniu do roszczenia przewidzianego w art. 527 k.c. wartością przedmiotu sporu jest kwota równa wierzytelności, która ma być chroniona skargą pauliańską i która obejmuje należność główną wraz z odsetkami. W konkluzji załóżca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W sprawie, w której przedmiotem powództwa jest roszczenie przewidziane w art. 527 k.c., dla oznaczenia wartości przedmiotu sporu miarodajne są dwie wartości: albo wartość tego, co na skutek zaskarżonej czynności z majątku dłużnika wyszło lub do niego nie weszło, albo wysokość wierzytelności zaskarżającego wierzyciela – w zależności od tego, która z tych wielkości jest niższa. W niniejszej sprawie będzie to wartość wierzytelności, dla ochrony której załóżca wystąpiła z roszczeniem opartym na art. 527 k.c. Wierzytelność ta wyrażała się kwotą 25 410 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2000 r., natomiast wartość przedmiotu sprzedaży wynosiła 55 000 zł.

Żałóżca zakwestionowała stanowisko Sądu Okręgowego, według którego – oznaczając wartość przedmiotu sporu kwotą pieniężną odpowiadającą przysługującej jej wierzytelności – nie mogła wliczyć do niej należności ubocznych w postaci zaległych odsetek.

Podjmując ten problem trzeba podkreślić, że o wartości przedmiotu sporu decyduje roszczenie główne stanowiące zasadniczy przedmiot ochrony. O zastosowaniu normy art. 20 k.p.c. przy obliczaniu wartości przedmiotu sporu decyduje to, czy odsetki, pożytki lub koszty są żądane obok roszczenia głównego. Przesłanka ta nie jest spełniona, np. wtedy, gdy powód dochodzi odrębnym pozwem samych odsetek albo gdy odsetki uległy skapitalizowaniu, tj. po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłużnej sumy (art. 482 § 1 k.c.) i powód dochodzi całej tak obliczonej kwoty. Natomiast przesłankę tę należy uznać za spełnioną np. wtedy gdy powód domaga się określonej sumy wraz z odsetkami (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 1998 r., I CZ 13/98, Wokanda 1998, nr 8, s. 5; z dnia 26 listopada 2002 r., V CZ 153/02, niepubl.; z dnia 12 stycznia 2007 r., IV CZ 105/06, niepubl. i z dnia 30 maja 2007 r., I CZ 38/07, niepubl., a także uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 21 października 1997 r., III ZP 16/97, OSNAPiUS 1998, nr 7, poz. 204).

W niniejszej sprawie powódka nie dochodziła ani wierzytelności z odsetkami, ani zaległych odsetek, domagała się uznania umowy sprzedaży za bezskuteczną w celu zaspokojenia wierzytelności w kwocie 25 410 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 31 grudnia 2000 r. W takiej sytuacji norma art. 20 k.p.c. nie znajduje zastosowania, uwzględnienie powództwa w sprawie, w której przedmiotem ochrony jest roszczenie wynikające z art. 527 k.c., oznacza bowiem, że powód może z pierwszeństwem przed wierzycielami osoby trzeciej dochodzić zaspokojenia z przedmiotów majątkowych, które wskutek czynności uznanej za bezskuteczną wyszły z majątku dłużnika albo do niego nie weszły. Wartością przedmiotu sporu jest zatem wartość wierzytelności, dla zaspokojenia której żaląca wy stąpiła z roszczeniem o uznanie umowy zawartej przez dłużnika za bezskuteczną. Będzie to wierzytelność wraz z zaległymi należnościami ubocznymi za czas poprzedzający wniesienie pozwu. Tak obliczona wartość przedmiotu sporu w niniejszej sprawie nie osiągnęłaby jednak progu kwotowego wskazanego w art. 398² § 1 k.p.c. Ze względu na to, że możliwe byłoby wliczenie odsetek jedynie za czas do dnia 30 czerwca 2005 r. konieczna jest korekta wyliczenia dokonanego przez żalącą i zmniejszenia sumy wyliczonych odsetek o kwotę 5 908,35 zł, stanowiącą odsetki za 738 dni według stopy 11,5% w stosunku rocznym obowiązującej od dnia 15 października 2005 r. (§ 1 i 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 października 2005 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych, Dz. U. Nr 210, poz. 1662) oraz o kwotę 997,62 zł, stanowiącą odsetki za 106 dni (tj. od dnia 1 lipca do 14

października 2005 r.) według stopy 13,5 % w stosunku rocznym obowiązującej od dnia 10 stycznia 2005 r. (§ 1 i 3 rozporządzenia z dnia 4 stycznia 2005 r. w sprawie określenia wysokości odsetek ustawowych, Dz. U. Nr 3, poz. 16). Obliczona przez żalącą wartość przedmiotu sporu mogłaby zatem w dacie wniesienia pozwu wyrażać się kwotą najwyżej 45 701,95 zł (tj. 52 607,92 zł – 6 905,97 zł). Wartość przedmiotu zaskarżenia nie może być natomiast w niniejszej sprawie wyższa od wartości przedmiotu sporu.

Trafnie zatem Sąd Okręgowy odrzucił skargę kasacyjną jako niedopuszczalną ze względu na wartość przedmiotu zaskarżenia niższą niż pięćdziesiąt tysięcy złotych.

Z przytoczonych wyżej powodów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.